

Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника

Кафедра журналістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____
“ ____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна публіцистика

Спеціальність «Журналістика»

Факультет філології

Робоча програма «Сучасна публіцистика» для студентів спеціальності «Журналістика», 12 с.

Розробник:

Хороб Соломія Степанівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри журналістики

Протокол від “31”серпня 2022 р. № 1

Завідувач кафедри:

_____ (проф. Холод О.М.)

“31”серпня 2022 р.

Схвалено методичною радою факультету філології.

Протокол від “ ” серпня 2022 р. № 1

“ ” серпня 2022 р.

Голова _____ (доц. Мартинець А.М.)

Декан факультету філології

_____ (проф. Голод Р.Б.)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3.0	Освітня програма «Журналістика»	Нормативна	
	Спеціальності 061 Журналістика		
Модулів – 2	Галузь журналістики 061 «Журналістика»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	____-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: творчого характеру		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		1-й	____-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4		Лекції	
		16 год.	__ год.
	Практичні, семінарські		
	18 год.	__ год.	
	Лабораторні		
	__ год.	__ год.	
	Самостійна робота		
56 год.	__ год.		
Індивідуальні завдання:			
__ год.			
Вид контролю: екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:2

для заочної форми навчання – немає

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Метою викладання навчальної дисципліни «Сучасна публіцистика» для студентів-журналістів є вивчення усіх основних жанрів, які належать до художньо-публіцистичної журналістської діяльності. Зокрема, ознайомлення з сучасними тенденціями розвитку та побутування означених жанрових форм як колонка, есей, нарис, блог, публіцистична стаття, художній репортаж тощо.

Завдання. Завданням є осмислення публіцистики як однієї з базових великих груп жанрів журналістської творчості; вміти використовувати на практиці основні прийоми, які характеризують художньо-публіцистичну діяльність; навчитися аргументувати свою позицію з достатньою доказовою базою та мати навички формування свого індивідуального стилю у процесі написання публіцистичних статей.

Дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**.

- ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 11 Здатність спілкуватися державною мовою.
- СК 02. Здатність формувати інформаційний контент;
- СК 03. Здатність створювати медіапродукт;
- СК 08. Здатність орієнтуватися в напрямках і тенденціях світової, української журналістики й публіцистики.

Програмні результати навчання:

- ПР 11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.
- ПР 14. Генерувати інформаційний контент для будь-якого виду ЗМІ за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.
- ПР 15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.
- ПР20. Застосовувати у практичній діяльності інформацію про основні періоди розвитку і напрями журналістської науки, її складники й понятійний апарат.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Особливості публіцистики. Письменницька публіцистика

- Тема 1.** Загальна характеристика публіцистики. Риси. Публіцистичність.
Тема 2 . Письменницька публіцистика. Творчість Оксани Забужко.
Тема 3. Есеїстика. Есеїстична творчість Ю.Андруховича.
Тема 4. Есеїстика та дискурси видання «Збруч». Публікації Т.Прохаська.
Тема 5. Жанр авторської колонки. Публіцистика Тані Малярчук, Олени Стяжкіної та Сергія Жадана на «DW».

Змістовий модуль 2. Журналістська та політична колумністика та блогосфера

- Тема 1.** Колумністика. Колонки Юрія Макарова на «Українському тижні»
Тема2. Блоги на сайті «НВ». Історична публіцистика Ярослава Грицака
Тема 3. Політична блогосфера. Блоги на «Українській правді» Павла Казаріна.
Тема 4. Сатирична та зображальна публіцистика.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	контр.	інд.	ср.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Загальна характеристика публіцистики. Риси. Публіцистичність		4	2			10						
Тема 2. Письменницька публіцистика. Творчість Оксани Забужко.		2	2			6						
Тема 3. Есеїстика. Есеїстична творчість Ю.Андруховича			2			5						
Тема 4. Есеїстика та			2			5						

дискурси видання «Збруч». Публікації Т.Прохаська													
Тема 5. Жанр авторської колонки. Публіцистика Тані Малярчук, Олени Стяжкіної та Сергія Жадана на «DW».		4	2			5							
Змістовий модуль 2.													
Тема 1. Колумністика. Колонки Юрія Макарова на «Українському тижні»			2			10							
Тема 2. Блоги на сайті «НВ». Історична публіцистика Ярослава Грицака.		2	2			5							
Тема 3. Політична блогосфера. Блоги на «Українській правді» Павла Казаріна.		2	2			5							
Тема 4. Сатирична та зображальна публіцистика.		2	2			5							
Усього годин		16	18			56							

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальна характеристика публіцистики. Риси. Публіцистичність	2
2	Письменницька публіцистика. Творчість Оксани Забужко.	2
3	Есеїстика. Есеїстична творчість Ю.Андруховича	2
4	Есеїстика та дискурси видання «Збруч». Публікації Т.Прохаська	2
5	Жанр авторської колонки. Публіцистика Тані	2

	Малярчук, Олени Стяжкіної та Сергія Жадана на «DW».	
6	Колумністика. Колонки Юрія Макарова на «Українському тижні».	2
7	Блоги на сайті «НВ». Історична публіцистика Ярослава Грицака.	2
8	Політична блогосфера. Блоги на «Українській правді» Павла Казаріна.	2
9	Сатирична та зображальна публіцистика.	2
	Разом	18

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Графічна публіцистика. Карикатури у сучасній публіцистики.	6
	Обкладинки зарубіжних та всеукраїнських видань як приклад сатиричної зображальної публіцистики.	5
	Культурна публіцистика (колонки на «НВ» Влада Троїцького	5
	Трансформація ключових концепцій памфлетистики Миколи Хвильового у сучасному медіапросторі.	20
	Радіопубліцистика.	10
	Телепубліцистика на українських та закордонних каналах.	10
	Разом	56

Індивідуальні завдання

Завдання практичного характеру – написання текстів у різних публіцистичних жанрах та з використанням різноманітних прийомів.

Методи навчання

Словесні – розповідь, пояснення; наочні – презентація, ілюстрація; практичні – практична робота, самостійна робота, індивідуальні завдання.

Методи контролю

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль у вигляді контрольних робіт чи тестувань.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
Т	СР	КР	Т	СР	КР	
25	10	15	25	15	10	50/50

Т – теми практичних занять;

СР – самостійна робота;

КР – контрольна робота

Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти практичних занять.
2. Нормативні документи.
3. Ілюстративний матеріал.

Приклад екзаменаційного білету

Екзаменаційний білет №1

1. Загальна характеристика публіцистики.
2. Особливості фемінізму в публіцистиці Оксани Забужко.
3. Тести:
 - Концепція азійського ренесансу розкрита у публіцистиці:
Івана Багряного Миколи Хвильового Ліни Костенко Юрія Макарова
 - Авторську публіцистику у ЗМІ називають:
памфлетистикою колумністикою сатиричною публіцистикою нарисами
 - Чотири аспекти, які впливають на майбутнє України (за публікаціями Є.Глібовицького) – демографія, ресурси, правила і...:
безпека освіта політика цінності
 - Осмислення сучасної України з еміграції – така позиція притаманна публіцистиці:
Тараса Прохаська Влада Троїцького Тані Малярчук Ярослава Грицака

Перелік тем на екзамен

1. Загальна характеристика публіцистики.
2. Дискусії навколо розмежування публіцистики і журналістики.
3. Розрізнення понять «публіцистика» і «публіцистичність».
4. Риси публіцистичного тексту/стилю.
5. Особливості світоглядної публіцистики.
6. Публіцистика як соціокультурний феномен.
7. Специфіка письменницької публіцистики.
8. Феномен української письменницької публіцистики.
9. Публіцистична діяльність Оксани Забужко.
10. Особливості фемінізму в публіцистиці Оксани Забужко.
11. Засади тожсамости і колоніалізм у збірці есеїв «Хроніки від Фортінбраса» Оксани Забужко.
12. Найсучасніші публікації Оксани Забужко у газеті «DW»: основна проблематика.
13. Авторські колонки на «DW».
14. Війна як об'єкт роздумів у колумністиці на «DW» (О.Стяжкіна, В.Рефеєнко, С.Жадан)
15. Публіцистика Ю.Андруховича («Диявол ховається в сирі»).
16. Концепція України та поняття патріотизму в есеїстиці Ю.Андруховича.
17. Найсучасніші публікації Юрія Андруховича на «Збручі»: тематичний зріз.
18. Особливості публіцистичних матеріалів у газеті «Збруч».
19. Жанр есеїстики в сучасній українській публіцистиці.
20. Публіцистика Тараса Прохаська («FM Галичина», «Порт Франківськ»).
21. Найсучасніші публікації Тараса Прохаська на «Збручі»: особливості проблематики.
22. Колумністика в українських мас-медіа.
23. Публіцистика/ колумністика журналу «Український тиждень»: тематика, стилістика, автори.
24. Публіцистика Юрія Макарова.
25. Бідність як соціальна проблема (за публіцистикою Ю.Макарова).
26. «Презумпція москаля» - один з найдискусійніших матеріалів Юрія Макарова.
27. Рецепція деколонізації/декомунізації у публіцистичних текстах Юрія Макарова і Юрія Винничука.
28. Кулінарна колумністика Світлани Пиркало («Кухня егоїста»).
29. Публіцистична (блогова) діяльність П.Казаріна.
30. Радянська та пострадянська людина як об'єкт у блогах П. Казаріна.

31. «Кримська» проблематика з історичної перспективи у П. Казаріна.
32. Політична публіцистика (за діяльністю В. Портникова)
33. Публіцистика Тані Малярчук.
34. Еміграційна тематика у публіцистиці Тані Малярчук.
35. Комплекс жертви як об'єкт дослідження у матеріалах Тані Малярчук.
36. Публіцистична діяльність Ярослава Грицака.
37. Процеси контрреволюції як дослідження у блогах Ярослава Грицака.
38. Історія вибачень як вагомий фактор розвитку суспільства (за Яр. Грицаком)
39. Концепція Європи крізь призму віри та постправди у блогах Яр. Грицака.
40. Сучасне покоління як об'єкт розмислів у публіцистиці Ярослава Грицака
41. Специфіка блоггової публіцистики.
42. Головні риси сатиричної публіцистики.
43. Публіцистична діяльність Олександра Кривенка («Маргінальна моя Україна»).
44. Графічна публіцистика (кавери, фотожаби, карикатури, меми).
45. Сатирична публіцистика Юрія Винничука.

Рекомендована література

1. Білоус П.В. Історія української літератури XI – XVIII ст. К.: ВЦ «Академія», 2009р.
2. Балаклицький М.А. Есе як художньо-публіцистичний жанр : методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика» / Балаклицький М. А. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2007. 74 с.
3. Вартанов Г. І. Засоби масової інформації. Короткий словник термінів і понять / Вартанов Г. І. ; К. : Грамота, 2005. 64 с.
4. Гевків Г. Публіцистика і поетика: вивчення підстав взаємодії / Галина Гевків // Вісник Львівського університету. Серія “Журналістика”. – 2009. – Вип. 32. – С. 95–105
5. Державин В. Літературознавство. Критика. Публіцистика : вибрані статті, дослідження, крит. відгуки та публ. виступи / Володимир Державин ; упор. С.Хороб. – Ів.-Франківськ : Місто НВ, 2017. 336 с. ПНУ.
6. Желіховська Н.С., Різун В.В. Сучасна українська публіцистика: теорія і практика : навч. посіб. для студ. Галузі 0303 «журналістика та інформація» Н.С. Желіховська, В.В. Різун. К.: РИДЖИ, 2015. 128с
7. Здоровега В. Мистецтво публіциста. Літературно-критичний нарис / В. Здоровега. – К. : Вид-во "Рад. письменник", 1966. 175 с.

8. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості : підручник / Володимир Йосипович Здоровега. 2-ге вид., перероб. і доп. Львів : ПАІС, 2004. 268 с.
9. Лазебник Ю. Публіцистика в літературі / Ю. Лазебник. К. : Радянський письменник, 1971. 320 с.
10. Лось Й. Публіцистика й тенденції розвитку світу: навч. посіб. у 2-х ч. Ч.1. / Й. Д. Лось. Львів : Вид. центр Львівського нац. ун-ту ім. І.Франка, 2007. 376 с
11. Нью-Йоркська група: Антологія поезії, прози та есеїстики/Упорядники Марія Ревакович і Василь Габор. Львів: ЛА «Піраміда», 2012. 400с.
12. Полянський І. Світоглядна і розслідувальна публіцистика України: концептуальний погляд на їх функціональну спроможність // Вісник Львівського університету. Серія журналістика. 2004. Вип. 25. С. 130 -136.
13. Хороб С. Еміграційна проблематика у колумністиці Тані Малярчук (на матеріалі авторських колонок на «Deutsche Welle»). Молодий вчений. Спецвипуск - Журналістика. №9.1 (85.1) 2020. С. 127-131.
14. Хороб С. Публіцистика Василя Стефаника: штрихи до портрета. Прикарпатський вісник НТШ. Слово, Вип.16 (63), 2022. С.264-278.
15. Хороб С. Публіцистика: жанр літератури чи журналістики? Прикарпатський вісник НТШ. Слово, Вип. 2 (54), 2019. С. 364-370.
16. Хороб С. Трансформація основних концепцій памфлетистики Миколи Хвильового в українському публіцистичному дискурсі. Соціальні комунікації: теорія та практика. Вип.1 №12, 2021. С.63-72
17. Хороб С. Окремі штрихи до публіцистики Уласа Самчука воєнного та повоєнного періодів. Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2019 рік Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника 6-8 квітня 2020р., м.Івано-Франківськ: Прикарпатський нац.ун-т ім..В.Стефаник, 2020. С.292-293.
18. Шаповал Ю. Телевізійна публіцистика: методологія, методи, майстерність : монографія / Юрій Григорович Шаповал. Львів : ВЦ ЛНУ ім. І.Франка, 2002. 233 с.
19. Шляхи під сонцем. Репортаж 20-х років. К.: Темпора, 2016. 860с.

Допоміжна

1. Стеблина Н. О. Сучасна українська письменницька публіцистика у варіанті виступів О. Забужко, Т. Прохаська, Ю. Андруховича : дис. канд. наук із соц. комунік. / Н. О. Стеблина. – К., 2011. – 192 с.
2. Титаренко С. Новочасна журналістика в контексті синергетики або “В пошуках унікального “надлишку” [Електронний ресурс] / Серія

Титаренко. – Режим доступу:
<http://www.mediakrytyka.info/drukovani/novochasna-zhurnalistyka-v-kontek...>

3. Хоменко Т. Публіцистика І. Франка як приклад національного типу мислення // Вісник Львівського університету. – Серія журналістика. – 2006. – Вип. 28. – С. 17 – 22.
4. Хоменко Т. М. Трансформація жанру проповіді у сучасній україномовній публіцистиці (Євген Сверстюк, Мирослав Маринович – Україна, Іван Ортинський – Німеччина): автореф. дис. ... канд. філол. наук / Т. М. Хоменко. – К., 2001. – 18 с.
5. Sims N. The Art of Literary Journalism / ed. by Norman Sims, Kramer Mark // Literary Journalism: A New Collection of the Best American Nonfiction. – New York : Ballantine, 1994. – P. 3–19.